

RIBNJAČARSTVA U N. R. HRVATSKOJ IZVRŠILA SU PLAN UZGOJA RIBE U 1949. G.

im primorskim i ma! I tu je uči- Rijeci je dodijel- vrijeme obilnog palima!), te je aje, dok je u ne- mogla biti i te lereni smo, da se titi.

ika vidi se, ujed- odna riba postala široke potrošnje, ovarajuće mjesto odizanje životnog enika. To dokka- mnoge veće eko- jskih poduzeća i k interes za uz- u vlastitom dje- potrebe. To po- nomije rudnika 1949. g. na svom to 20 tona ribe. ur interesuje eko- pomorstva kod a šećera u Baji- druge ekonomije. da slijede i osta- privrednih podu- ljačke radne za- slučajeva imadu gućnosti. To je azvoj i proširenje ibarstva.

naše slatkovodno dostojnije i vid- a podizanje život- radnih ljudi.

zacijom rada na ma, treba već ove se proizvodni pla- ostvaruju stopro- prinesu svoj udio biti prvi i glavni odnog ribarstva u

Iza oslobođenja u jesen 1945. godine vršen je bio prvi ribolov na ribnjacima u NRH Poljana, Končanica, Našice, Grudnjak i Zdenčina. Ovi ribnjaci su bili manjim dijelom presušeni, a ukoliko su bili pod vodom, gospodarenje nije bilo sređeno, već prepušteno slu- čaju. Usljed toga bile su površine ribnjaka zapuštene obrasle gustom nad- vodnom florom, a nasipi ribnjaka ne- održavani, posve razrušeni, obrasli grmljem. Gospodarska naselja i ostali objekti sa zgradama davala su očajnu sliku pustoši. Za ribolov nije bilo ni najpotrebnijeg ribarskog alata, a ni stručnoga ribarskog kadra, koji bi vo- dio poslove ribolova. Do 1945. godine ribnjake su mahom eksploatirali strani kapitalisti sa svojim višim stručnim kadrom, a taj je ljubomorno čuvao svoja stručna iskustva i nije dao pri- like, da se za ribnjačare osposobe naši kadrovi. Unatoč navedenim zaprijetka- ma, ribolov je bio započet i dovršen uz pomoć naših ribarskih radnika, koji su spremno pristupili tegobnom poslu.

Izlovljena riba pružala je neobičnu sliku: Produljeni izglednjeli šarani za- ostali u rastu svih veličina neklasirani uz ogromnu primjesu divlje bijele ribe, patuljastog somića i štuka. Ostalih vrsta plemenite ribe, koje se gaje u ribnjacima, linjaka soma i smuđa, bilo je vrlo malo, čili ih je uopće nestalo. Izlovljeni ribnjaci dali su ulov ribe, koji je jedva dosegao 50% od predratne proizvodnje, i to vrlo loše kvalitete ubrojiv u to i divlju malo vrijednu ribu.

Rasploidne i uzgojne ribe za nasadi- vanje ribnjaka bilo je vrlo malo i to loše kondicije. Dok je naprotiv potreba za nasad posve presušenih čili zanema- renih ribnjaka bila na uzgojnoj ribi ogromna. Sa oskudnim transportnim

sredstvima prevažana je i raspoređi- vana raspoloživa zaliha rasplodne i uz- gojne ribe na pojedine ribnjake. Polu- čen je bio ogroman uspjeh, jer je već u 1946. god. uspjelo staviti sveukupne površine ribnjaka pod vodu i nasaditi ribom. Porušene upravne, stanbene, gospodarske zgrade i hidroobjekte, to- liko je uspjelo osposobiti, da je bilo moguće sveukupna ribnjačarstva po- novno staviti u normalni pogon.

Postepeno stvoreni su i naši novi stručni ribarski kadrovi. Uz mali broj zatečenog našeg višeg i srednjeg struč- nog ribarskog kadra uzdignuti su mlađi ribarski tehničari, koji danas vode po- jedina ribnjačarstva samostalno. Pri- učeni dugogodišnji ribarski radnici osposobljeni su bili na posebnim kur- sevima za ribarske majstore, a ovima su bili dodijeljeni na rad omladinci ri- barski učenici, od kojih već danas ima na mnogim ribnjacima iskusnih ribar- skih pomoćnika.

Ali godinama zanemareni ribnjaci ostavili su teško nasljedstvo. Na po- divljanim zapuštenim površinama rib- njaka nastali su uslovi za razvoj i ši- renje zarazne vodene trbušne bolesti kod šarana. Bolest se je prve godine širila neprimjetno, da bi u 1947. godini izbila svom žestinom rušeći postavljene plan uzgoja ribe. Te godine dosegli su gubici od zaraze na uginulima šara- nima u pojedinim ribnjacima i do 95%. Upravo prve godine Petogodišnjeg plana započela je uporna borba za lo- kalizaciju i suzbijanje zaraznog obolje- nja Ascites. Naučni ribarski saradnici sa Instituta za slatkovodno ribarstvo i Veterinarskog fakulteta u Zagrebu pra- tili su i proučavali sve faze ove zaraze dajući direktive za asanaciju. A rib- njačari rukovodioci održali su gotovo

svake godine po dva savjetovanja na kojima su saopćena praktična iskustva u borbi protiv zaraze, i doneseni zaključci za uspješno suzbijanje. Rezultati borbe već su u 1948. godini vidljivi: broj uginuća je u opadanju, da bi u prošloj 1949. godini nakon intenzivno provedene dezinfekcije i ostalih mjera predostrožnosti bili gubici na uginuloj ribi smanjeni za 60% u poredbi sa godinom 1948. Upravo ovoj upornoj i dobro organiziranoj akciji ima se u prvom redu zahvaliti, da je u 1949. god. plan uzgoja ribe nakon višegodišnjih krajnjih zalaganja od 1945. godine pa unaprijed izvršen po prvi puta sa 102%. Uz to su pored izvršenoga planskoga zaduženja učinjene i znatne uštede na osnovnim sirovinama o kojima ovisi uzgoj i tov ribe, a te dostižu blizu Din. 6.000.000.—. Sam pak predratni kapacitet ukupne proizvodnje Ribnja-

čarstva Poljana, Končanica, Našice, Grudnjak, Zdenčina i Púsarovina premašen je za 20%.

Pored toga ribnjačarstva su dala za pronijedene otvorene vode u NRH znatnu količinu oplodene ikre i mladunaca plemenitih vrsta ribe. Uz to dana je za sve ovo vrijeme znatna pomoć u rasplodnoj i uzgojnoj ribi i kod obnavljanja pogona na ribnjacima u Narodnim republikama Srbiji, Sloveniji te Bosni i Hercegovini.

Na postignutom uspjehu ostvarenja proizvodnog plana uzgoja ribe u 1949. godini u prvom redu ide priznanje radnim kolektivima, pojedinih ribnjačarstva, jer je to plod njihovog višegodišnjeg palaganja, a u drugom redu rukovodiocima ribnjačarskih poduzeća i Glavne direkcije za slatkovodno ribarstvo.

N. F.

RIBARSKI GODIŠNJAK ZA 1950. G.

Od 1946. do 1949. god. poznata pod imenom »Ribarskog kalendara«, sad je pod novim i pravilnijim nazivom »Ribarski godišnjak« izišla jedna, za slatkovodno i morsko ribarstvo veoma značajna knjiga.

Na 288 stranica, vel. 225×150 mm, podijeljen u devet glavnih grupa, dan je ribarima i svim ostalim čitaocima, bogat i raznolik materijal. Zadržavajući u prvoj grupi oblik i način kalendara, u specijalnoj obradi za ribare, godišnjak donosi astronomske podatke i pregled mrakova, kao i sam kalendarij.

Zatim slijedi veliki niz izabranih članaka o ribarima, ribarstvu i raznim aktuelnim pitanjima i ribarskim problemima. U članku »Ribar u socijalističkoj Jugoslaviji«, ministar ribarstva

NRH Vice Bljan, ističe, da je ribar na Jadranu kroz vijekove živio pod uslovima galijaša. Tek god. 1941. na poziv KPJ i druga Tita, pošao je narod u uspješnu borbu, a s njime i ribar. U borbi za oslobođenje, za bolji život i za likvidaciju eksploatacije čovjeka po čovjeku izvojtstena je pobjeda, uz ogromne napore i žrtve naroda, ali su i stvoreni uslovi za takav društveni položaj ribara, u kojem neće više biti: mlad ribar — star prosjak.

Nestaju postepeno primitivna sredstva ribolova, nestaje tehničke zaostalosti, uvodi se u ribarstvo motorizacija, mehanizacija, lakši uslovi rada, a ujedno moderni uređaji za hlađenje, prevoz, preradu ribe itd., povećava se ulov i proizvodnja, izdižu se između radnika ribara novi ljudi, novi kadrovi, graditelji socijalizma.